

กานามะ

THE KANAMA FAMILY

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

ครอบครัว
THE KANAMA FAMILY

สุรพล ไกลลือศรี
SURAPON GALLERY

๙ ตุลาคม - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
9 OCTOBER - 6 NOVEMBER 2010

ปกหน้า : บ้านความสุข ๑, ๒๕๕๓ / บ้านความสุขบนภูเขามะลิ / ๕๕ x ๗๕ ซม.
Front cover : Home of Happiness 1, 2553 / Acrylic and pen drawing on canvas / 55 x 75 cm.
ปกหลัง : นั่งสมาธิบนภูเขา, ๒๕๕๓ / นั่งสมาธิบนภูเขา / ๒๘ x ๓๘ ซม.
Back cover : Meditating on the Mountain, 2552 / Pen on paper / 28 x 38 cm.

“ดอกผลของความพากเพียร”

คุณธีระวัฒน์ คณนະมะ เป็นจิตรกรถึงขั้นที่เรียก “ศิลปิน” ได้อย่างเต็มปาก ด้วยเขาสั่งสมประสบการณ์จากการทำงานศิลปะด้วยความมุ่งมั่นมาเป็นเวลาอย่างยาวนาน จนเกือบจะเรียกได้ว่า ชีวิตของเขาทั้งหมดวนเวียนหมกมุ่นอยู่กับงานศิลปะและการเขียนรูปของเขา

ในความจริงแล้ว เราไม่อาจกล่าวได้ว่า “ไม้งามเพราะแก่หรือคนดีเพราะมีอายุ” ศิลปินก็เช่นกันที่ไม่อาจบรรลุศิลปะธรรมได้ด้วยวัย หมายความว่าไม่ใช่ทำงานศิลปะมาจนแก่แล้วจะเป็นศิลปินได้ทุกคน บางคนเป็นศิลปินมาตั้งแต่เด็ก เป็นมาแต่หนุ่ม-สาว นั่นหมายความว่างานศิลปะที่เขาทำอยู่นั้นต้องสัมฤทธิ์ผลให้เห็นเป็นความสำเร็จที่งดงาม และในความสำเร็จนั้นต้องผ่านประสบการณ์แห่งความมุ่งมั่น ผ่านร่องรอยของความยากลำบากมาแล้วอย่างหนัก เบื้องหลังความสำเร็จของศิลปินทุกคนมักจะต้องผ่านความทุกข์ยากมาแล้วทั้งสิ้น

คาลิล ยิบราน (Kahlil Gibran) มหากวีชาวเลบานอนกล่าวไว้อย่างจับใจว่า

“ถ้วยที่รินใส่เหล้าอยู่ย่นนั้น มันจะต้องถูกเผาในเตาอบของช่างปั้นมาก่อนมิใช่หรือ

ขลุ่ยที่เป่ากล่อมดวงใจเรานั้น มิใช่ไม้ที่ถูกปากเจาะด้วยมีดก่อนดอกหรือ”

ธีระวัฒน์ คณนະมะ ก็เช่นบทกวีของยิบราน ทุกวันนี้เราได้เห็นตัวเขามาพร้อมกับรอยยิ้มอันแจ่มใสบริสุทธิ์ แต่เบื้องหลังรอยยิ้มนั้นใครจะรู้ว่าเขาได้ผ่านความทุกข์ยากมาแล้วเท่าไร นั่นอาจจะเป็นเพราะการสั่งสอนแบบงูๆ ปลาๆ ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี “ถ้านายรักฉัน...นายทำงาน” ได้แทรกซึมเข้าไปอยู่ในชีวิตของเขา หลังจากการที่ได้ผ่านการเข้าเตาเผาหล่อหลอมมาแล้วจากคณะจิตรกรรมฯ ศิลปากร

การตัดสินใจเดินทางกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในชนบทบ้านเกิดที่มหาสารคามดูจะเป็นจุดหันเหที่สำคัญของชีวิต ผู้คนเป็นจำนวนมากที่เดินทางมาศึกษาอยู่ในกรุงเทพฯ แล้วกลับไปฝักรกรากอยู่บนแผ่นดินที่ไม่ใช่ของตนเอง แต่ธีระวัฒน์เป็นคนจำนวนน้อยที่ตัดสินใจกลับไปเริ่มต้นที่แผ่นดินเกิด ไม่ง่ายเลยสำหรับการเริ่มต้นของศิลปินที่ยังเป็นต้นกล้าต้นเล็กๆ ต้องอยู่ห่างไกลจากสิ่งที่เป็น้ำหล่อเลี้ยงศิลปะให้เจริญเติบโต เขาอาจจะต้องเฝ้าตายสักวันหนึ่ง หรืออาจจะต้องกลายพันธุ์ไปเป็นอย่างอื่น ไปทำงานประกอบอาชีพบนเส้นทางที่เฉไฉไปจากการทำงานศิลปะ แต่ธีระวัฒน์กลับไม่ได้เป็นอย่างนั้น นั่นอาจเป็นเพราะว่าเขามีต้นกล้าที่แข็งแรงเติบโตอยู่ในจิตใจที่มุ่งมั่นของเขาแล้ว ยิ่งเขามีครอบครัว มีภรรยามีลูกชายสองคน เขาหล่อหลอมทุกคนให้รักศิลปะ และในที่สุดสิ่งที่เขาหล่อหลอมขึ้นมา ก็กลับเลี้ยงดูจิตวิญญาณของเขาให้เติบโตขึ้นเรื่อยๆ เข้าทำนองต่างคนต่างให้กัน ต่างคนต่างเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ง่ายอีกเช่นกันสำหรับครอบครัวในยุคปัจจุบัน แต่นั่นก็อาจเป็นเพราะการตัดสินใจไปใช้ชีวิตอยู่ในชนบทที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ทะเยอทะยานจนเกินกว่าเหตุ ชีวิตในชนบทได้กลับมาตอบแทนให้แก่เขาจากการที่เขารักชนบทนั่นเอง

สำหรับตัวผมกับธีระวัฒน์รู้จักกันมาอย่างยาวนานตั้งแต่ยังเป็นศิษย์เป็นอาจารย์กัน จนเขาได้เติบโตได้ทำงานร่วมกัน เขาไม่เคยเปลี่ยนแปลงความมุ่งมั่นตั้งใจ และความมีน้ำใจต่อกันในฐานะเพื่อนร่วมงาน ร่วมอาชีพ หรือระหว่างศิษย์กับอาจารย์ ผมเชื่อว่าสิ่งที่ได้หล่อหลอมชีวิตเขาให้แข็งแกร่งมั่นคงขึ้นอีกก็เพราะเขาได้มีส่วนในการทำงานรับใช้ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฐานะหนึ่งในจิตรกรผู้เขียนภาพประกอบบทพระราชนิพนธ์ “พระมหาชนก” ผู้พระราชทานปรัชญาและแนวคิดในเรื่องการทำความเพียรอย่างบริสุทธิ์โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดังเช่นพระมหาชนกที่ทรงว่ายน้ำอยู่กลางมหาสมุทรเจ็ดวันเจ็ดคืนแม้จะไม่เห็นฝั่งเลยก็ตาม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสอนด้วยธรรมะในชาดก ทั้งในเรื่องความเพียร ความมุ่งมั่น แนวทางการดำเนินชีวิตที่ต้องพร้อมด้วยทางสายกลาง อยู่ด้วยความพอเพียง นอกจากนั้นยังทรงแสดงให้เห็นถึงแนวทางที่ทรงสอนคณะทำงานในระหว่างที่จิตรกรทำงานรับใช้อยู่ด้วยงานที่ละเอียดประณีต รอบคอบ ไม่ละเลย ในรายละเอียด มีพระราชดำรัสในวันที่เปิดนิทรรศการภาพเขียนทั้งหมดที่ศาลาสุริยาลัยที่ทุกคนประทับใจไม่ลืมว่า

“นี่เป็นงานแห่งความเพียรของทุกคน เพราะฉะนั้นยังมีสิ่งที่จะต้องแก้ไขกันอีกต่อไป”

ผมเชื่อว่าพวกเราทุกคนรวมทั้งธีระวัฒน์ได้จดจำพระราชดำรินั้นใส่เกล้าใส่กระหม่อมใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสืบมา มิฉะนั้น งานที่ทำอยู่ดีแล้วแต่ไม่มีวันเสร็จ จะต้องแก้ไขกันอีกต่อไปด้วยความพากเพียรเพื่อให้งานนั้นดียิ่งๆ ขึ้นไป

นิทรรศการ “คน คณนະมะ” ของธีระวัฒน์ คณนະมะ และครอบครัว จึงเป็นงานของความเพียรที่พัฒนายิ่งขึ้นไป เราได้เคยเห็นผลงานจิตรกรรมที่สุดยอดของธีระวัฒน์มาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นงานที่ได้รับรางวัลมาแล้วมากมาย หรือในงานแสดงเดี่ยวหลายครั้ง เราได้เห็นผลงานของลูกชายทั้งสองที่คนหนึ่งกำลังจะโตเป็นหนุ่ม เติบโตขึ้นว่า คณนະมะ ก้าวเดินตามพ่อมาติดๆ ด้วยผลงานรางวัลมากมายกว่าพ่อ ด.ช.ทิวทัศน์ คณนະมะ กำลังเดินตามพ่อและพี่ชายมาติดๆ เช่นกัน และที่น่าสนใจก็คือ เพิ่งได้รู้ว่าภรรยา - คุณสุเพ็ญพร คณนະมะ ก็เขียนรูป มีผลงานร่วมอยู่ในนิทรรศการนี้ด้วย

นับเป็นความชื่นใจที่ได้มีโอกาสได้เห็นครอบครัว “คณนະมะ” ได้เติบโต หล่อหลอมให้ทุกคนเข้ามาสู่เส้นทางแห่งสัมมาศิลปะ เราเชื่อว่าอาณาจักรของศิลปะที่มีมนต์ขลังนี้ จะหล่อหลอมให้ทุกคนมุ่งไปสู่ความสำเร็จ ทั้งความรักในงานศิลปะ ความรักในครอบครัว และความรักในทุกๆ สรรพสิ่ง

พิชญ์ ศุภนิมิตร

กน คณมะ

ลูเข้าสองทศวรรษ ในขบวนแถวของศิลปิน กับกัลยาณมิตรที่มาก มีรอยยิ้มยินดี ตลอดจนครู อาจารย์ บัณฑิต และผู้ทรงคุณธรรมหลายท่านที่บรรลุลูกศิษย์ได้ไพบรุษว่านเมล็ดพันธุ์แห่งความกรุณานี้มาให้โดยตลอด จนทำให้บังเกิดความทุ่มเทพยายามทั้งหมด สร้างชีวิต สร้างครอบครัว สร้างเคหสถานแห่งนี้ด้วยสองมือเรา

แม้เนิ่นวัน ชีวิตมิได้ถูกปล่อยให้แรงปรารถนาในโกศทรัพย์จนเป็นเหตุให้ต้องทำงานหนักหามรุ่งหามค่ำ อันอาจบั่นทอนทำลายกายใจ ศิลปะจะเป็นเครื่องปลงใจให้เกื้อหนุนหล่อเลี้ยงชีวิตให้อยู่ได้อย่างพอดี ทั้งยังมีเวลา มากพอกับการส่งต่อความรู้กับบุตรทั้งสอง รวมถึงมิตรสหาย ผู้ใคร่อยากเรียนรู้ในศิลปะ เด็กทุกคนต่างแสดงออก ได้อย่างสดใส สมวัย และเบิกบานใจยิ่งนัก อะไระจะยินดีเท่าได้แลเห็นเด็กน้อยแสดงตัวตนตามความคิดฝัน ตามจินตนาการ ต่อจากนี้อาจเชื่อมั่นว่า อนาคต เขาจะเป็นคนรุ่นถัดไปที่รัก ศรัทธา และใส่ใจในศิลปะนี้แน่แท้

ในทุกเช้าก่อนราตรีจะลาลับ สุกญาขับขานหวานวิเวกยามอรุณเบิกฟ้า ได้เวลาที่ต้องผละจากที่นอน ณ บัดนั้น การงานก็เริ่มต้นขึ้น พลังชีวิตยังเบิกบานเช่นนี้ ตั้งแต่ฟ้ายังไม่สางดินนัย ความบรรสานกลมกลืนกับท้องทุ่ง รอบบ้าน และความร่มรื่นในสวนอันสงบ ก่อเกิดจินตนาการไม่รู้จบสิ้น กระทั่งบางวันแลเห็นแมลงภู่ ผีเสื้อ มักมาตอม หึ่งๆ เมื่อดอกแก้วบานขาวพราวเต็มต้น เมื่อได้สัมผัสผ่าน กลิ่นหอมก็อวลมา แมื่อดวงตะวันทอแสงเหนือกอไผ่แล้ว ก็ตาม วิหคยังเร่ร่อนอย่างมีความสุข บางคราหากต้องข้องแวะความวุ่นวายของสังคมรอบข้าง ทว่า ดวงใจสี ไม่รู้สึก วูบไหวใดๆ เลย

จนต่อมาได้กลายเป็นความปิติยินดี เสมือนเป็นบำเหน็จตอบแทน เมื่องานแต่ละชิ้นสำเร็จลง รางวัลที่ได้รับเป็นแค่ความอิ่มเอมใจ และถือเอาเป็นความภาคภูมิใจแห่งต้นธารการรังสรรค์ชีวิตของตัวเองในกายภาคหน้า ให้ได้ กล้าดำเนินไป แล้วรอว่าดาวเล็กๆ นี้อาจจะทอแสงสุกใส คอยประดับประดาและจะขอเป็นนั้ดตาแห่งห้วงที่ขมิ้มพร

ที่สุดชีวิตเป็นไปอย่างพอดี มิใช่การดำรงตนอย่างขอมข่อ เผยวิถีพากเพียรปฏิบัติอย่างมีความสุข และรู้ถึง วิธีพิจารณาตนเอง ตัดสินใจสิ่งใดย่อมผ่านการครุ่นคิด ทบทวน ไม่บ่นท้อหรือพึมพำขอพร พึงใจไปกับการต่อเติม จินตนาการ ความฝันที่สงบสำรวม แม้อยู่ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง หากได้ล่วงรู้ความฉิบหายภายใน ตั้งสติ รวมศูนย์สมาธิ ยึดเอาความน่าอภิรมย์ของศิลปะไว้ขับเคลื่อนถนอมรัก โดยไม่คร่ำเม่งเกรงต่อความล้มเหลว และไม่หลงเพลิดเพลินไปกับความสำเร็จ ถึงบางคราต้องเข้มซ้ำ แต่ควรให้สง่างาม ตั้งมั่นในวิริยะ คอยสดับถ้อยคำครู อาจารย์อยู่เนืองนิจ แล้วควรยืนนิ่งอยู่ในท่วงท่าการระอย่างสูง ต่อความรู้ที่รับมา ปล่อยเปลือกตาหรือลงครึ่งหนึ่ง แล้วพิจารณาว่า คนศิลปะมิได้ถูกสอนให้ท้อท้อ แต่หากเหนื่อยล้า ควรหยุดพักแล้วสงบนิ่ง วางสัมภาระลง หายเหน็ดเหนื่อยเมื่อใดจงหยิบฉวยสัมภาระแล้วหัดกายามุ่งหน้าต่อ ปลายทางยังรุ่งโรเราอยู่เสมอ

ธีระวัฒน์ คณมะ

ศิลปะลานคน

เจ็ดกันยาห้าสาม

Rama IX Art Museum Foundation

THE KANAMA FAMILY

In the two decades that I have worked as an artist, the many good friends I've made and the teachers, students and other good people I've met have blessed me with the seeds of kindness. It is because of them that I have had the strength and determination to build a life, a family and a home with my own two hands.

The craving for material success has never driven me to work so hard that my health and happiness have ever been at risk. Instead, art has sustained me. It has brought me a peace and contentment that I have been able to share with my two children and the people closest to me. Everyone with an interest in learning from art can find a freedom to express themselves that is appropriate to their age and that opens up their hearts to new possibilities. Just seeing young children giving voice to their dreams and imagination fills me with confidence that the next generation will continue to love, value and have faith in the power of art, as I have done.

Each morning before the darkness lifts, the birds begin to twitter in the branches of the trees. It is time to rise from my bed and set to work again. I am filled with a vitality that is matched by the world outside my window. In the early dawn the color of the sky blends with the fields that surround the house. This and the quiet of the garden stir in me boundless imaginings. Some days happy swarms of bees descend on the white blossoms that cover the crown flower bushes. Their fragrance fills the air as I walk by. The sun shines golden now on the stands of bamboo, but the birds continue to chirp happily. Although the demands of the world outside sometimes intrude upon this peaceful place, I am unperturbed. I retain an inner calm.

This feeling gradually builds to a joy that seems, to me, to be a kind of bonus. It is my reward for each work of art I complete. Any awards I've won are merely frosting on the cake - a source of pride that motivates and encourages me to go on creating. I like to think of them as my children - little points of light that twinkle brightly in the vast night sky.

When you find contentment in life, when life ceases to be a struggle for what you don't have, you discover a way of working and living that brings you inner peace. You learn, too, to reflect on your life and yourself. Your decisions are carefully considered and well thought-out. They aren't desperate acts or pleas for luck. You're happy to give free rein to your imagination. You take pleasure in dreams of peace and composure. Even in the midst of flux and uncertainty, you remain centered and focused if you are aware of the light that shines inside you. You can find joy in art. You can treasure love without fear of failure or an excessive hunger for success. Although you may be tested at times, you should keep your composure, determined to carry on, remembering the words of your teachers and those who have offered guidance along the way. You should bow to them in the highest respect for the wisdom they have shared with you. Close your eyes halfway and reflect on the fact that artists are taught not to give in to discouragement or disappointment. Instead, when they are tired, they take a moment and compose themselves. They lay down their burdens and slough off their exhaustion. Then they pick up their burdens once again and turn their faces to the future, knowing that their true destination lies ahead.

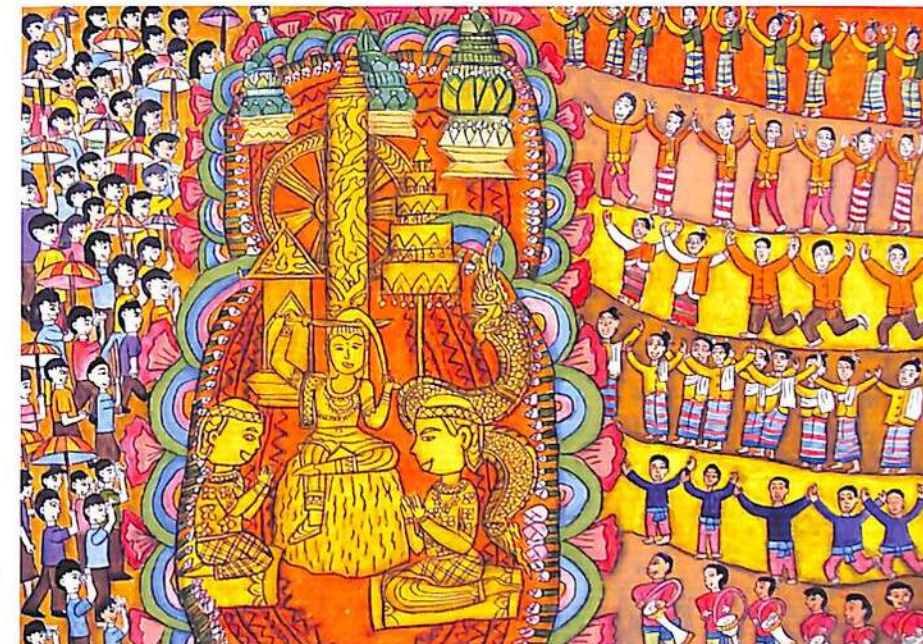
Teerawat Kanama
silpa larnkoon
Sept. 7, 2010

English translation by R. Michael Crabtree

Rama IX Art Museum Foundation

แท่งเทียน, ๒๕๕๒ / Candles Festival, 2009
สีโปสเตอร์บนกระดาษ / ๕๕ x ๗๕ ซม.
Poster color on paper / 55 x 75 cm.

แท่งจรวด, ๒๕๕๑ / Fire-rockets Festival, 2008
สีโปสเตอร์บนกระดาษ / ๕๕ x ๗๕ ซม.
Pencil color on paper / 55 x 75 cm.

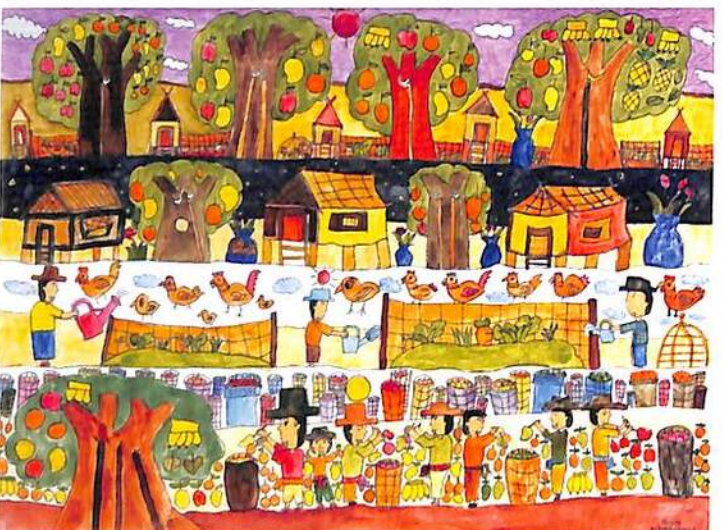

บ้านแห่งความสุข ๑, ๒๕๕๒ / Home of Happiness 1, 2009
 สีอะคริลิกกับวาดเส้นปากกานบนผ้าใบ / ๗๕ x ๕๕ ซม.
 Acrylic and pen drawing on canvas / 75 x 55 cm.

บ้านแห่งความสุข ๒, ๒๕๕๒ / Home of Happiness 2, 2009
 สีอะคริลิกกับวาดเส้นปากกานบนผ้าใบ / ๕๕ x ๗๕ ซม.
 Acrylic and pen drawing on canvas / 55 x 75 cm.

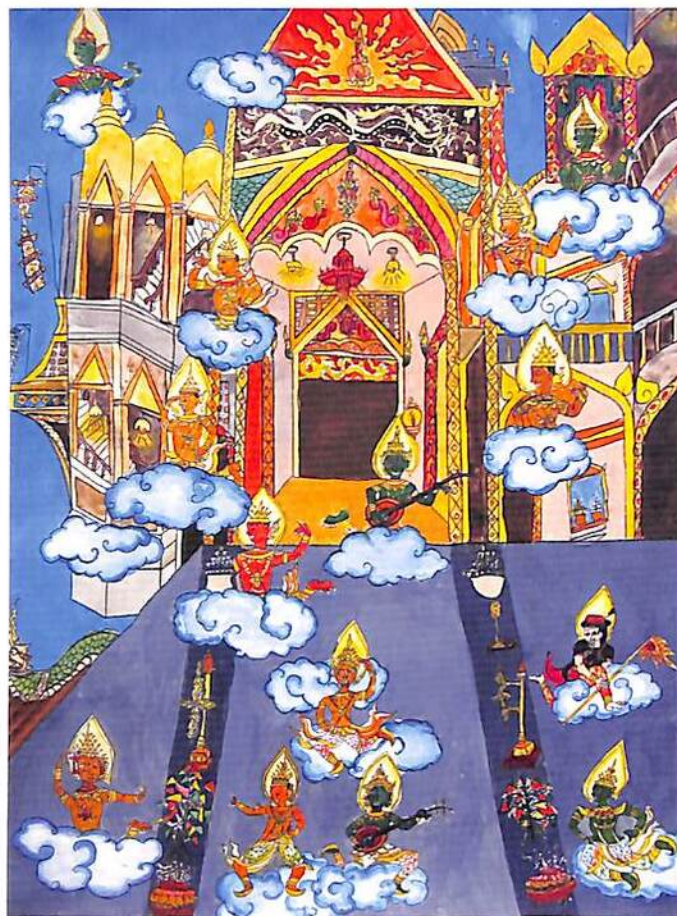

ชนบท, ๒๕๕๐ / Countryside, 2007
 สีน้ำบนกระดาษ / ๕๕ x ๗๕ ซม.
 Watercolor on paper / 55 x 75 cm.

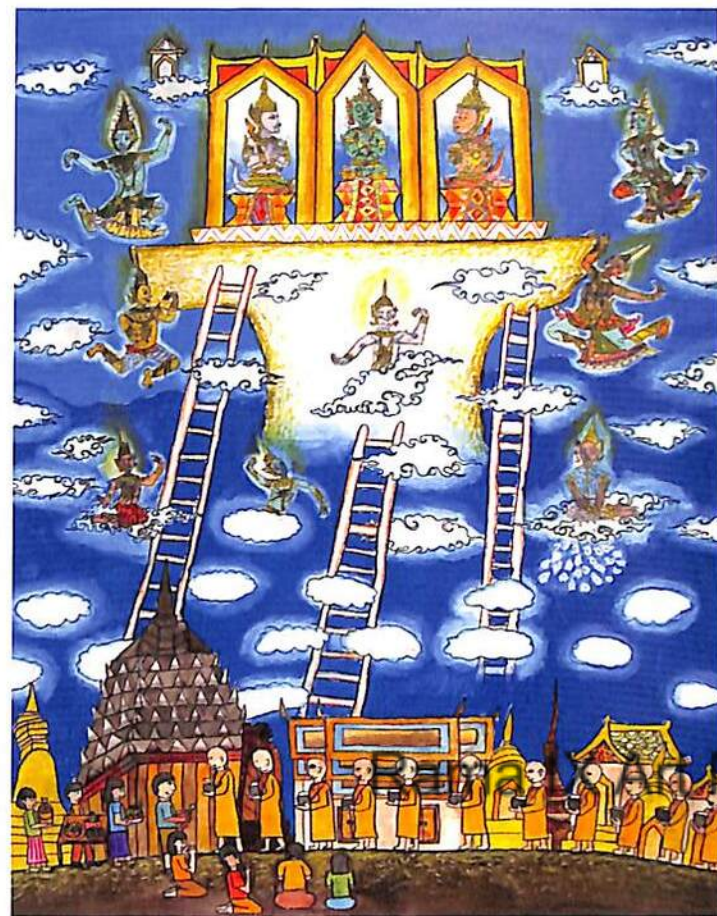
ผลไม้รส, ๒๕๕๐ / All Kinds of Fruits, 2007
 สีน้ำบนกระดาษ / ๕๕ x ๗๕ ซม.
 Watercolor on paper / 55 x 75 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

เกรวดี, ๒๕๕๓ / Angels, 2010
 สีโปสเตอร์บนกระดาษ / ๗๕ x ๕๕ ซม.
 Poster color on paper / 75 x 55 cm.

บันไดสวรรค์, ๒๕๕๓ / A Route to heaven, 2010
 สีโปสเตอร์บนกระดาษ / ๗๖ x ๕๖ ซม.
 Watercolor on paper / 76 x 56 cm.

Museum Foundation

ยักษ์, ๒๕๕๓ / Giant, 2010
 สีโปสเตอร์บนกระดาษ / ๗๕ x ๕๕ ซม.
 Poster color on paper / 75 x 55 cm.

ทำบุญไหว้พระ, ๒๕๕๒ / Making Merits, 2009
 ศิลปิน: อรุณรัตน์ / ๕๕ x ๓๘ ซม.
 Poster color on paper / 55 x 38 cm.

เล่นบนลาน, ๒๕๕๒ / Playing on Public Ground, 2009
 ศิลปิน: อรุณรัตน์ / ๕๕ x ๓๘ ซม.
 Poster color on paper / 55 x 38 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

เด็กดี, ๒๕๕๓ / Tutored Kids, 2010
 ศิลปิน: อรุณรัตน์ / ๕๕ x ๓๘ ซม.
 Poster color on paper / 55 x 75 cm.

เด็กหัวดี, ๒๕๕๓ / Hard-working Kids, 2010
 ศิลปิน: อรุณรัตน์ / ๕๕ x ๓๘ ซม.
 Poster color on paper / 55 x 75 cm.

เกิดธินวา คณามะ
TERDTANWA KANAMA

ทางแห่งธรรม, ๒๕๕๒ / The Righteous Way, 2009
สีอะคริลิกบนผ้าใบ / ๑๒๐ x ๑๐๐ ซม.
Acrylic on canvas / 120 x 100 cm.

หนทางแห่งความสงบ, ๒๕๕๒ / Peace, 2009
สีอะคริลิกบนผ้าใบ / ๑๒๐ x ๑๐๐ ซม.
Acrylic on canvas / 120 x 100 cm.